

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računna se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zaklad za javna dela in povzdigo deželne kulture.

V kranjskem deželnem zboru dne 21. aprila 1900 sprejeti zakonski načrt o ustanovitvi „Zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem“, je zadobil te dni cesarjevo potrjenje, in ima sedaj deželni odbor nalogo, da se loti ustanovitve tega zaklada.

Za našo deželo je potrjenje tega zakonskega načrta velikega pomena, in smemo pričakovati, da postane sčasoma vir stalnih dobrot za vse prebivalstvo. Kdor ni od strankarskih strasti popolnoma zaslepljen, mora priznati, da stori deželni zbor vse, kar mu je mogoče, da pomore prebivalstvu tako pri javnih delih kakor pri deželnokulturnih stvareh, in da je pogostoma še veliko več storil v te namene, kakor bi iz ozirov na deželna sredstva smel storiti.

Prav vsled tega, ker je deželni zbor pomagal, koder je le bilo mogoče, in ker je dovoljeval deželne prispevke tudi za namene, katere dežela ni poklicana podpirati, je prišel v stiske. Zašli smo tako daleč, da se zahteva deželna podpora za vsak čebelnjak in za vsake planke, ki jih postavi kaka občina. Tako se je na jedni strani drobil denar, na drugi strani pa so se odlašala važna in nujna dela večjega obsega, ker dežela ni zamogla potrebnih sredstev. Zazidava vipavskih hudournikov je v tem oziru značilen pojav!

Že davno se je spoznalo, da se mora v tem oziru jedenkrat napraviti red in sicer tak red, da se bodo deželna sredstva porabljala samo v resnično občekoristne zadeve, na drugi strani pa da se dobi denar za izvršitev raznih nujno potrebnih javnih del in deželnokulturnih naprav, ki so se doslej morala odkladati od leta do leta. Ta namen se doseže z „Zakladom za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem“, čigar sredstva se bodo smela rabiti: 1. za take prispevke ali posojila, ki se v smislu § 4. zakona z dne 30. junija 1884. l. dovoljujejo

iz deželnih sredstev; 2. za posojila občinam in zadrugam v pokritje stroškov, ki jih morajo prispevati za izvršitev taci del in 3. za dovoljevanje prispevkov ter brezobrestnih in obrestnih posojil cestnim okrajem, zdravstvenim okrožjem, občinam, zadrugam in zasebnikom na korist povzdige deželne kulture ali za izvršitev takih del, ki se poznajo za važna iz ozira na promet, zdravstvo ali iz kakih drugih javnih ozirov.

Da se dobe za ta zaklad potrebna denarna sredstva, najelo se bode za začetek posojilo štirih milijonov kron, katero posojilo se mora vrniti v 50 letih. V ta zaklad pa se bodo še nadalje stekali: vsi doneski, ki jih dovoljuje deželni zbor za deželno kulturo (za vodne stavbe, zgradbo hudournikov, izboljšavo in osuševanje zemljišč, naprave za preskrbovanje vode, kmetijstvo, govedorejo in konjerejo, ribarstvo, vinstvo, planšarstvo itd.), za ustanovitev in vzdrževanje okrožnih in občinskih bolnic, za napravo in vzdrževanje okrajnih cest in mostov in za vsa druga javna dela, ki jih dežela ne izvršuje sama; vsa brezobrestna in obrestna posojila, ki so bila dozdaj izplačana iz deželnega zaklada za obnovitev vinogradov, za šolske stavbe, za ceste in za ustanovitev bolnic; vsi tisti doneski, ki jih deželni zbor še posebej odkaže temu zakladu in končno tisti doneski, ki jih c. kr. vlada dodeljuje deželi kranjski v prej navedene namene in pa posojila, ki jih morebiti dobi dežela iz državnega melioracijskega zaklada.

Iz obrestij od razpoložnih glavnih, v kolikor nimajo služiti za pokritje obrestij in amortizacije posojila, in pa iz vrtnjih brezobrestnih in obrestnih posojil, ki so se iz deželnega zaklada dodelila za obnovitev vinogradov, za stavbe šol in bolnic, za napravo cest itd., potem iz doneskov, katere deželni zbor še posebej odkaže „zakladu za javna dela in povzdigo deželne kulture“, se ustanovi porošteni zaklad, katerega obresti se pred vsem porabijo za obrestovanje in amortizovanje posojila štirih milijonov kron, kar pa ostane po pokritju teh obvez, se sme, kadar porošteni zaklad doseže svoto

1,000 000 kron, porabiti za nepovratne prispevke v zgoraj označene namene.

Iz teh kratkih pojasnil je posneti, kako velikega splošnega pomena je ustanovitev „Zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture“. S tem se spravi v red naš deželni budget in postavi deželno prispevanje v različne javne namene na trdna tla, tako da bo v prihodnje bolj sistematiško nego doslej, na drugi strani pa se dobe takoj sredstva, da se brez odlašanja lahko izvrše razne jako nujne javne in deželnokulturne naprave, in je povrh zagotovljeno, da pride dežela sčasoma do velikega poroštenega zaklada, iz katerega se bodo za javna in deželno-kulturna dela lahko dajali prav znatni nepovračljivi prispevki.

Nismo torej rekli preveč, ko smo dejali, da postane ta zaklad vir dobrot za vso deželo. Napredna narodna stranka je lahko ponosna, da je to stvar sprožila in dognala, in cela dežela ji je lahko hvaležna na tej prevažni ustanovitvi.

V Ljubljani, 4. oktobra.

K položaju.

„Information“ je prinesla, kakor pravi, iz parlamentarnih krogov, ki so najboljše informirani, dopis o položaju, ki je nastal vsled koalicije katoliške narodne stranke, kršč. socialistov in Poljakov ter radi izoliranja Čehov. Jaworski misli sedaj, da je življenje parlamenta zagotovljeno, a se zelo moti. Res je, da je obstrukcija stranke, ki je del večine, nesmisel. A kaj če je ta večina brez moči? Ali so mogli Čehi, dasi so bili del močne večine, preprečiti padec Thuna? Ali so mogli preprečiti, da se jim ne vzamejo jezikovne naredbe? Gotovo bi imeli Čehi rajše, da jim večina pripomore do pravic in uspehov, kakor da so morali delati obstrukcijski koncert. Toda niti najmanjše nade niso imeli, da se zgodi kolikaj zanje. V parlamentu je korona parlamentarcev, ki vedno pridigajo mir in spravo, a puste, da se Čehi in Nemci koljejo dalje. Čehi pa ne bodo kar meni nič tebi nič odpovedali se onemu, kar so že

imeli. Nemci, ponosni na svoje uspehe; pa takisto ne bodo postali skromnejši, da, niti v svojih sedanjih volilnih oklicih se ne odreka obstrukciji. Ako da vlada le majhno koncesijo Čehom ali Slovencem, takoj začno Nemci obstruirati. V obsegu binokšnega programa Nemcev in sedanjih njihovih volilnih oklicev pa sploh ni misliti na kakšno koncesijo, ki bi mogla Slovane zadovoljiti ali pridobiti. Nemci so danes bojoviti kakor v dobi Auersperga in Lasserja, da ni možno ničesar doseči, niti politično niti parlamentarno. Težave pa se bi šele začele, če Čehi sploh niti obstruirati ne bodo hoteli več!

Poljski anarhisti.

Iz Petrograda poročajo „Berl. Tageblattu“: Sedmorica poljskih socialistov, katere je varšavsko vojaško sodišče obsodilo k smrti na vislicah, je bila del skrivne poljske socialistične stranke, ki ima mnogo anarhistov v svoji sredi ter si je zapisala na svoj prapor propagando dejanja in odpravo sedanjega ruskega vladnega sistema. Ko se je zidala katedrala v Carskem selu, so položili poljski delavci razstrelilne rove; ker so nameravali napraviti atentat na vso carsko družino, ki bi se vdeležila blagoslovitve cerkve. Vodstvo te stavbe so imeli člani omenjene tajne družbe. V Varšavi obsojeni anarhisti, Glinski, Ruthowski, Čerwinski in Karč, so v interesu svoje stranke poslovođjo Schanzenbergerja ter mašinista Masurja umorili. Ker so carja prosili, jih je Nikolaj II. pomilostil deloma na dosmrtno, deloma na 20—50letno prisilno delo v Sibiriji. Obsojenci so razkrili baje veliko zaroto ter je bilo na Poljskem vsled tega obsojenih mnogo oseb. Baje sega anarhistično gibanje tudi že na Rusko. Zlasti v Kievu je menda dokaj anarhistov.

Dogodki na Kitajskem.

Kitajski cesar je prosil nemškega cesarja, naj se odpove vsi jezi ter odredi, da se sklene mir čim preje. V dokaz, kako zelo obžalujeta kitajska vlada in krona, da je bil Ketteler, nemški poslanik, umorjen, se bodo vršile žalne ceremonije. Viljem II.

LISTEK.

Oskrbnik.

Francoski spisal Guy de Maupassant.

Bivajoč na pristavi pri baronu Renéju de Trailles, ki me je bil povabil na lov, sem slišal od njega žalostno, resnično dogodbo, ki me je ne glede na svojo zanimivost pojasnila tudi prijateljske razmere barona do njegovega oskrbnika. To-le mi je povedal baron:

„Jean (tako je bilo oskrbniku ime) je bil poprej burš mojega očeta. Ko pa je dal oče slovo vojaški sukni, ga je vzel s seboj za lakaja. Takrat je imel 40 let.

Moja mati je imela nenavadno krasno hišno.

Jean se je smrtno zaljubil v dekleta. Ta hišna je bila tako lepa, da je tudi jaz nisem gledal popolnoma ravnodušno. Jean je hušjal in se izpreminjal od dne do dne bolj. Mislili so, da je bolan, in hoteli so mu iti po zdravnika.

Nekega jutra je rekel Jean z boječim glasom mojemu očetu, ko se je ta baš bril:

„Gospod baron ...“

„No, kaj hočeš?“

„Meni ni treba zdravil ...“

„Kaj pa ti je treba?“

„Moje zdravilo bi bila — ženitev!“

Oče je osteklel:

„Kaj si rekel? kaj?“

„Moje zdravilo bi bila — ženitev!“

„Ženitev! To se pravi, ti si zaljubljen — tele?“

„Da, gospod baron.“

Moj oče se je začel tako hahljati, da mu je zaklicala mati skozi steno:

„Kaj pa ti je, Guntram?“

„Sem pojdi, Katarina“, je odvrnil.

In ko je vstopila, ji je povedal s solzami v očeh od smeha, da je njegov bedasti lakaj, tele, bolan od ljubezni.

A mati se ni smejala. Njo je to ganilo.

„V katero si se pa tako zaljubil, dragec?“

Povedal je brez zadrege:

„V Luizo, gospa baronesa.“

Mati mu je važno odgovorila:

„Poskusili bomo napraviti, če pojde.“

Poklicala je Luizo in jo vprašala. Deklica je rekla, da dobro ve o vroči ljubezni, ki jo goji Jean do nje. Jean ji je že nekoliko potov odkril svoje srce, a ona ga ne more vzeti. Vzroka ni povedala.

Pretekla sta dva meseca, in neprestano sta si prizadevala oče in mati deklico pregovoriti, da bi vzela Jeana. Ker je zatrjevala in se klela, da ne ljubi nikogar drugega, ni mogla navesti nobenega resnega vzroka, zakaj se brani. Naposled je uklonil oče njeno trmoglavost z dragocenim srebrnim darilom.

Dal jima je napraviti pristavo na tem svetu, kjer sva sedaj. Potlej sta ostavila grad in od takrat ju nisem videl cela tri leta.

Črez tri leta sem izvedel, da je Luiza umrla od jetike. Oče in mati sta mi umrla tudi nekako v tistem času. Pretekli sta še dve leti; še vedno nisem bil prišel z Jeanom vkup.

Slednjič mi je pala nekoč v jeseni koncem oktobra v glavo misel, da bi šel malo na lov na svoje posestvo, ki je bilo skrbno upravljano. Kakor mi je pravil oskrbnik, je po njem mrgolelo divjačine.

Prišel sem v to hišo, k Jeanu deževnega večera. Presenetilo me je, ko sem zagledal starega vojaka očetovega čisto sivega, če prav ni štel več nego pet ali šestinštirideset let.

Povečerjala sva skupaj prav pri tej mizi, pri kateri sediva sedaj. Dež je lil curkoma; čulo se je, kako je plal po strehi, stenah in oknih; deževnica je v potokih tekla po dvorišču, in moj pes je v hlevu prav tako zavijal, kakor zavijajo nocoj naši psi.

Kakor hitro je šla služabnica spat, je Jean najedenkrat pričel z nizkim tihim glasom:

„Gospod baron ...“

„Kaj je, Jean?“

„Nekaj vam imam povedati.“

„Kaj neki, kar povej.“

„To ... to je, kar me vznemirja.“

„Zakaj! Govori.“

„Vi se še spominjate Luize, moje žene?“

„Seveda, prav dobro jo pomnim.“

„Ona me je pooblastila, da bi vam sporočil neko stvar.“

„Kakšno?“

„Njeno, njeno ... kako se reče ... odkritje ...“

„A! ... no, kaj pa?“

„Jaz vam tako težko govorim o tem ... pa moram ... moram. Toraj ... ona ni umrla od jetike ... ampak ... od gorja ... to je cela stvar. Odtlej, ko je prišla sem, je pričela hušjati, tako se je bila izpremenila, da je ni bilo po šestih mesecih več spoznati. Natanko tako se ji je godilo, ko meni pred ženitvijo. A vzrok je bil čisto drugačen. Poslal sem po zdravnika; rekel je, da ima bolezen na jetrih in apatijo. Za tristo frankov zdravil sem ji nakupil. A ni jih hotela jemati. Takrat sem vedel, da bo umrla.“

In glejte, nekega snežnega večera koncem novembra (ta dan ni bila ves dan, vstala s postelje) me je poprosila, naj ji grem po duhovnika. Takoj sem se odpravil.

Kmalu po njegovem prihodu mi je dejala:

je odgovoril, da mu te ceremonije nikakor ne zadoščajo. Razen poslanika je bilo umorjeno veliko število kristijanov, škofov, misionarjev, žensk in otrok, ki so stopili pred Božji prestol kot tožitelji kitajskega cesarja. Nikakor ni cesar osebno odgovoren za storjene zločine, pač pa njegovi svetovalci, njegovi uradniki. Te mora zadeti kazen. In ako jih kitajski cesar kaznuje po zasluženju, bo Viljem II. smatral to kot zadoščanje krščanskim narodom. Tudi bi z radostjo pozdravili vest, da se je kitajski cesar vrnil v Pekin. Walderssee ga bo, če treba, ščitil s svojim vojaštvom proti puntarjem. „Tudi jaz hrepenim po miru“ — je pisal nemški cesar — „toda po miru, ki daje za krivico zadoščanje ter vsem tujcem na Kitajskem narodom na telesu in življenju ter imetku, in ki dovoljuje svobodo veri.“ Nemški listi so s tem pismom prav zadovoljni, dasi je dokaj blažje kakor nota Bülowa, ki je zahtevala, naj kitajska vlada izroči velevlastim v pest glavne krivce boksarskega ustanka. Viljem pa zahteva le, da kitajski cesar sam kaznuje krivce. Poroča se nadalje, da voditelji boksarjev, princ Tuan ter drugi principi in generali, nikakor niso bili odlikovani in niso dobili visokih mest, kakor so poročali angleški časopisi, nego so bili vsi kaznovani. V diplomatskih krogih imajo sedaj nekaj več upanja, da se sklene mir kmalu. Cesar Kwangsu, ki je bil nedavno še brez vpliva, je prišel zopet na površje, kar dokazuje, da se je cesarica vdova zopet vsaj za nekaj časa umaknila. Rusija je zasedla skoraj vso Mandžurijo, kjer se vrše še vedno boji z boksarji in s kitajskim vojaštvom. V okraju Kanton pa so kitajski vojaki pomagali francoskemu konzulu užugati boksarje, ki so požigali krščanske cerkve in kapele ter morili kristijane. Ustaja je ondi baje zatrta, in južne pokrajine so mirne.

Potreba znižanja pristojbin pri prenosu premoženja.

S cesarsko naredbo z dne 16. avgusta 1899 št. 158 drž. zak. I. so bila izdana glede pristojbin pri prenosu nepremičnega premoženja nova določila, ki stopijo na mesto dosedanjih zakonskih določil in temeljna določila po tarifni postavki 106 pristojbinske tarife povsem opusté. Ta določila pomenijo za mestno hišno posest težavno breme. Nove pristojbine znašajo pri prenosih in prodajah med nesorodniki pri vrednosti 5000 gld. 3%, od 5000 do 20.000 gld. 3½%, nad 20.000 gld. celo 4%. Prejšnje prenosne pristojbine pa so znašale.

1) Ako se je premoženje posedovalo manj nego 2 leti 1%.

2) Ako se je premoženje posedovalo manj nego 4 leta 1½% in 25% pridanke.

3) Ako se je premoženje posedovalo manj nego 6 let 2% in 25% pridanke.

4) Ako se je premoženje posedovalo manj nego 8 let 2½% in 25% pridanke.

„Jean, jaz se ti moram izpovedati. Poslušaj, Jean. Jaz te nisem nikoli varala, niti pred svatbo, niti poslej. Tu je duhovnik, on ti more potrditi; njemu je znana moja duša. Toraj poslušaj! Če umiram, umiram zato, ker se nisem mogla spraviti z mislijo, da ne bom več v gradu... zato ker sem bila... preveč dobra gospodu Renéju... vedi, samo — jako dobra — in drugzega nič. To me je umorilo. Kadar ga nisem videla, se mi je zdelo, da gre smrt pome. Kadar pa je bil blizu mene, sem živela v njem. Samo videti mi ga je bilo treba. Hočem, da bi mu ti povedal to na kak način, potem ko mene ne bo več na tem svetu. Ali mu boš? Obljubi mi... pod prisego, Jean, pred duhovnikom. Zavest, da bo vedel on, da sem zanj umrla, me bo potolažila... daj... prisezi mi...“

Obljubil sem ji, gospod baron, in držal sem besedo, moško besedo.“

In utihnili so, zroč mi naravnost v oči.

* * *

Pri Bogu, ne morete si misliti, dragi moj, kakšen dušni vihar me je objel, ko sem poslušal tega uboščka, čegar ženo sem bil ubil. In tega niti sam nisem vedel. Pravil mi je to v taki deževni noči, kakršna je noč, in v baš tej le kuhinji.

Jaz sem ponavljal:

„Moj ubogi Jean, moj ubogi Jean!“

On pa je zašepetal:

„Vidite, to je vsa historija, g. baron.“

5) Ako se je premoženje posedovalo manj nego 10 let 3% in 25% pridanke.

Mestno hišno posestvo reprezentuje pa povprečno nad 20.000 gld. vrednosti, torej bi bila malokatera hiša v mestu deležna te polajšave, nižje prodaje se dobe le na deželi. Kako velika je obremenitev med premičnim in nepremičnim kapitalom hišnemu posestvu, naj bo razvidno iz sledečega. Navadno se postavlja donesek vrednostnega papirja v isto vrsto z dohodkom hiše, kar se tiče obrestovanja, le ta rezložek je med obema vrednostima, da donaša vrednostni papir gotovo svoje obresti, dočim je hišni dohodek odvisen od stanujočih strank in slučajnih elementarnih nezdod, kakor omo to videli žalibog v Ljubljani l. 1895. Posestnik vrednostnih papirjev nima pri oskrbovanju svojega premoženja nobenih skrbi, dočim uprava količkaj velike hiše provzroča dandanes že velike skrbi. Vrh tega je posestvo tako obdačeno, da je obrestovanje od leta do leta težje, ne glede na dolžnosti, ki jih mora posestnik izvrševati radi tako mnogih postavnih določil. In sedaj obdavčenje! Ne le, da mora hišni posestnik v primeri z drugimi davkoplačevalci plačevati največje davke, je ta občetno prizadet tudi tedaj, ako prenese ali proda svojo hišo. Kapitalist, ki proda vrednostnih papirjev za 5000 gld. plača od 5000 gld. samo 20 kr. efektivnega davka, hišni posestnik pa, ki proda hišo in dobi zanj 5000 gld. plača 150 gld. In vendar reprezentuje prav za prav hiša ravno tisto vrednost kakor vrednostni papirji, oboje služi v to, da živi posestnik od dohodkov kapitala. Razlika je le v tem, da tiči denar v enem slučaju v zidovju, v drugem pa v tiskanem papirju. Prebitek obeh je naposled vendar v gotovem denarju; zakaj torej ta velikianski rezložek pri prodaji! (Konec prih.)

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 2. oktobra.

(Konec.)

Obč. svet. Žužek je tudi poročal o odkupu sveta, kar se ga bode od župnega vrta pri sv. Petru potrebovalo za električno železnico. Sklenilo se ni ničesar. Ker je firma Siemens & Halske glasom pogodbe dolžna poskrbeti sama ta svet.

Pri tej priliki je podžupan dr. vitez Bleiweis omenil tisti grdi zid, ki je napravljen okrog cerkve sv. Petra. Obč. svet je že davno izrekel svojo pripravljenost, da se ta zid nadomesti z ograjo. Vprašal je, kaj da je s to zadevo, saj je zdaj zadnji čas in zadnja prilika.

Župan je odgovoril, da bi bil prostor že uravnan, če bi bil župnik in ključarji zadovoljni z magistratovim načrtom. Župnik je dal napraviti jako drag načrt. Obč. svet je izvršitev tega načrta noče vse stroške nositi, župnik pa neče ničesar dati. Župnik je obljubil, da poskrbi privatno prispevke in župan čaka sedaj, kdaj mu naznani, koliko bode prispevka od župljanov.

Vi ne morete nič za to, in jaz tudi ne... končano je...“

Stegnil sem se čez mizo, prijel ga za roko in zaplakal.

On pa je rekel:

„Greste z menoj na njen grob?“

Pritrdil sem z glavo, da hočem iti. Govoriti mi ni bilo moči.

Vstal je, prižgal svetilko in odšla sva v dež; svetloba najine svetilke je jasno osvetljevala poševne kaplje, švigajoče skozi temo kakor strele.

Odrinil je vratca in zagledal sem križe iz črnega lesa.

Nepričakovano je izpregovoril: „Tam, pred mramorno ploščo,“ in postavil svetilko, da bi mogel čitati napis:

„Luizi-Hortenziji Marinet

ženi Jeana François Lebrument, kmeta.

Bila je zvesta žena. Mir njeni duši!“

Klečala sva v blatu. Svetilka je stala med nama, in jaz sem gledal, kako je dež bil po belem mramorju, poskakujoč v razpršenih kapljicah od plošče in potem tekal čez štiri robe hladnega in neprodirnega kamena. Mislim sem o duši nje, ki je umrla... O, uboga duša!... uboga duša!“

Od takrat prihajam vsako leto semkaj. Ne vem zakaj, a vendar čutim vselej zadržano pred tem človekom, kateri kakor da bi mi odpuščal krivdo.

Isti poročevalec je poročal o prizivu Ivana Škrjanca proti vknjižbi reverza glede vrednosti njegove hiše, kateremu prizivu se je ugodilo, in o kolavdaciji podaljšave Bleiweisove ceste, ki se je odobrila.

Pri tej priliki je obč. svetnik Šubic omenil, da, če se hoče kdo na lep način ubiti, naj gre po tisti strani, kjer so telegrafski drogovi stavljeni na trotoar in so napeti dratovi. Pasaža je nevarna, zato naj zahteva magistrat od poštne direkcije, naj prestavi telegrafske drogove. — Sprejeto.

Obč. svet. Plantan je poročal o delovanju tržnega nadzornika za dobo od 1. avgusta 1899. do 1. septembra 1900. Poročilo se je vzelo na znanje.

Po poročilu obč. svet. Senekoviča se je absolutni osrednjega čipkarskega kurza na Dunaju, Mariji Abramovi, podaljšalo uživanje mestne ustanove 400 kron za dobo dveh let.

Po poročilu obč. svet. dr. Požarja sta se odobrila statut in bavljenik za drugi mestni otroški vrtec v Trnovem.

Obč. svet. Tcsti se je izrekel proti temu, da se vrtec nastane poleg gostilne, na kar je župan Hribar pripomnil, da je bilo jako težko dobiti prostore, sicer pa bo govoril z gospodarjem.

Po poročilu obč. svet. Grošlja se je dovolilo kredita 400 kron za nakup raznih nujno potrebnih učil na mestni osemrazredni dekliški ljudski šoli in 90 kron za nakup 30 iztisov Brunetove učne knjige za telovadbo.

Naposled se je po poročilu obč. svet. Šubica sklenilo, postaviti v proračun za leto 1901. svoto 3000 kron za učne potrebe šole na III. mestni deški ljudski šoli, ki se ustanovi prihodnje leto.

Sledila je potem tajna seja, v kateri se je razpravljalo o personalijah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. oktobra.

— „Domoljub“ obsojen. V zadevi gospoda Ivana Lampeta proti „Domoljubu“ vršila se je danes prizivna razprava pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Obtoženega slamoreznega urednika zastopal je dr. Šušteršič, kojega je pa sv. duh danes čisto na cedilu pustil, ker je prizivno sodišče v polnem obsegu prvega sodnika razsodbo potrdilo. S tem je Rakovec definitivno obsojen, a gospod Ivan Lampe, posestnik s Črnega vrha pri Idriji, dobil je popolno zadoščanje nasproti rudečelasemu kaplanu, ki ga je vlačil po blatnih predalih vzmazanega „Domoljuba“. Dr. Šušteršič je pri razpravi kar besnel, ter se prilično tako neotesano, kakor nekdanj v duhovnike, (ki so mu na Rakeku kot kozli smrdeli), zaganjal v naš list. Dr. Tavčar ga je primerno zavrnil, česar pa niti treba ni bilo, ker se za sodbo Šušteršičevo niti toliko ne brigamo nego se brigamo za predlanski sneg. Ta človek meni, da je povsod katoliški shod, zategadelj je povsod surov, kakor je bil na katoliškem shodu.

— Uljudno vprašanje. Dovoljujemo si, slavno vodstvo c. kr. tobačne tovarne uljudno interpelirati: 1. Ali je res, da je svojemu uslužbencu Baharju dala jednodmesečen dopust in 2. v kateri namen ga je dalo? Govori se namreč da je dobil Bahar dopust, da se posveti agitaciji za dr. Kreka. Prepričani smo sicer da mu slavno vodstvo ni dalo dopusta, da bi agitiral za dr. Kreka, ali zanima nas, če je mož res dobil dopust in v kak namen. Potem bomo govorili dalje.

— Iz Vencajzovega vinogradniškega društva. Gospod Peterca st. je bil podpredsednik vinogradniškega društva. Mož je razumen trgovec in bi se bil društva gotovo držal, ko bi imel količkaj upanja da bi uspevalo. Ko je pa videl, kako vzorni Vencajz samovoljno gospodarji, in ko je spoznal, da mora Vencajzovo gospodarstvo to društvo na kant spraviti, se je ustrašil, da bi moral za Vencajzove grehe v žep poseči ter je rajše odstopil. No, kdor pozna g. Peterca, tisti ve, da morajo razmere že preklicano slabe biti, če se je on umaknil.

— „Kmetijsko društvo v Vipavi“ se je oglasilo v „Slovencu“ in ponuja prečastiti duhovščini in drugim odjemalcem svojo „zajamčeno pristno vino“. Če povemo, da je duša tega „Kmetijskega društva“ oni isti Tone Uršič, ki je imel tudi ranjko „vinarsko zadrugo“ v rokah,

bodo tako prečastita duhovščina kakor tudi drugi odjemalci vedeli, koliko je vredno njegovo zatrjevanje, da prodaja „zajamčeno pristno“ vino. Tudi v rajski vinarški zadrugi je prodajal „zajamčeno pristno vino“, in sicer tako dobro zajamčeno, da se je izkazalo kot — petjot. Zajamčenost Uršičevega vina torej ni dosti vredna. Zato pa je vino samo toliko dražje. Uršič pač misli, da bodo ljudje sedali na limanico „Svoji k svojim“, in da bodo radi njegovih lepih očij njegovo zajamčeno pristno vino dražje plačevali, kakor ga dobe drugod. Kaj stori prečastita duhovščina, nas nič ne briga, toda „druge odjemalce“, ki jih vabi Uršič moramo vendar opozoriti, naj bodo previdni. Uršičevo društvo je stavilo nerazumno visoke cene; za 100 litrov loco Postojna zahteva: za belo vino prve vrste 40 K, v tem ko se dobi pri vsakem vinogradniku po 30 K, vozina v Postojno pa stane 1 K 60 v.; za belo vino druge vrste zahteva Uršič 34 do 38 K, dočim se ga dobi po 28 K (več vozina do Postojne 1 K 60 v) pri vinogradnikih kolikor ga kdo hoče, rudeče vino ponuja Uršič po 20 K. Tacega pa ni nikjer dobiti, ker to vino sploh ni za nič, kvečjemu za strojenje volovskih kož. Kmetijsko društvo prodaja torej vino veliko dražje kakor ga je dobiti pri vipavskih vinogradnikih. Tisti, ki kupujejo vino, naj gredo naravnost h kmetu in bodo veliko bolje izhajali, kakor če se zatečejo v Uršičevo društvo, ki se je ustanovilo sploh le zato, ker je bila vinarška zadruga vsled prodajanja petjota prišla ob vez kredit.

— Taki so! Piše se nam: Ni še tako dolgo tega, kar sem bil slučajno na nekem pokopališču blizu nekega večjega kraja na Juž. Štajerskem. Pokopali so ravno nekega bogatina iz kraja. Ko je bil obred končan, pristopi priprost, ubožno oblečen človek z malo krsto v rokah. S solznimi očmi se obrne do kaplana in ga poprosi: „Gospod, otrok mi je umrl, preraven sem, da bi mogel plačati; ker so že ravno tukaj, prosim jih lepo, naj še njega pokopljejo!“ Kaplan pa ga na to vpraša: „Plačajte, ali ne, če ne morete plačati, ga ne pokopljem.“ Jokaje mu odgovori delavec: „Saj sem jim že povedal, da ne morem, prosim, naj se vendar usmilijo!“ A kaplan se ni dal omečiti. „Ga pa tako pokopljite!“ In odšel je. Vsi prisotni so bili radi takega postopanja skrajno ogorčeni. Taki so ti vzorni gospodi! Sami vedno pridigujejo o usmiljenosti in o krščanski ljubezni, ne izvršujejo je pa ne. Pristavljam še, da je dotični kaplan sedaj že avanziral.

— Ljubljanska meščanska godba. Pred tremi meseci sprožena misel, ustanoviti civilno godbo v Ljubljani, je sedaj uresničena. Včeraj je pri mirozovu prvokrat nastopila. Vsled slabega vremena se je odhod od starega gimnazijskega poslopja za pol ure zakasnel, in dasi je dež pretil in koj po odkorakanju začel padati, šla je neustrašno naprej. Vsled te zamude, in da je bilo mogoče priti pravočasno do gospoda deželnega predsednika, se je sprevidni red moral primerno spremeniti. Godba je sviralala grede jako pridno, dasi jo je dež občutno oviral in motil. Pri gospodu deželnemu predsedniku igrala je poleg cesarske pesmi še Verdijevo simfonijo iz „Nabukodonozor“, pri gosp. županu četvorko „Spomin na Kranj“ od g. Parme in Zajčev „V boj!“, pred škofijo pa Ipavčev „Mrak“ in „Domovini“. O uspehu je čuti le pohvalno priznanje, in je to toliko bolj utemeljeno, ako se pomisli, da sta bili za obširen program le dve vaji mogoči, kajti le dva dni prej se je še z došlimi muziki v toliko polnilo, da je bil nastop mogoč. V tako kratkem času je pač le mogoče godbi nastopiti, ki ima v svoji sredi večino izbornih močij. Godbo je po vsem mestu spremljevala nedogledna množica. Vladala je občna radost da se je posrežilo ustvariti tako godbo, in je občinstvo godbo ves čas spremljalo z bučnimi „Živio-klici“, ki so narasli pred hišo dr. Tavčarja v pravi orkan. Pred škofovo palačo, ki je bila na vseh koncih po policiji zastražena, pa je vladala grobna tišina in ni bilo čuti ne jednega „Živio-klica“. Koj ki je godba odšla pa se je začelo zopet živahno „Živio-klicanje“. Začetek je storjen. Največjo zaslugo za to ima pač g. Pahor, ki se je z vsemi močmi posvetil delu ustanovitve in izvršil vse priprave. Da bode godba imenitno napredovala, ni dvomiti. Preostaja le še sedaj na noge po-

stavljeno godbo po prvi poti in pravilno do zaželjenega cilja dovesti, da bude kos svoji nalogi na celotni črti mestnim ljubljanskim potrebam zadoščala. Ako bude odbor v tem obziru tako vstrajno deloval in si ohranil in podpiral razumnega, neustrašnega glasbenega ravnatelja — glasbenega veščaka, je obstanek in napredek zagotovljen. Živela ljubljanska meščanska godba!

— Jour-fixe umetniškega društva. Včeraj so se začeli zabavni večeri našega umetniškega društva ter se bodo, kakor že lansko zimsko sezono, vršili poslej vsako sredo. Ti večeri nikakor niso koncertni, z določenim raznovrstnim vspehom, nego je sestanki členov in društvenih prijateljev. Pri teh sestankih se navadno — dasi ne vedno — poje, igra na raznih glasbilih, deklamuje ali predava. Toda vse spontanno, brez aranžerjev, kakor v dobri družbi veselih somišljenikov, katere družni umetnost te ali one stroke. Jour-fixi so torej v pravem pomenu besede zabavni ter resnično pospešujejo družabnost tako med umetniki kakor tudi med prijatelji slovenske literarne, igralske, operne, slikarske ali kiparske umetnosti. Dobrodošel pa je vsakdo, ki ima smisla za resnično, svobodno zabavo! Sinoči se je dognal natančno program glede sprejema tržaških rodoljubov in rodoljubkinj, ki se pripeljejo to nedeljo dopoldne s posebnim vlakom. Za zabavo pa sta poskrbela požrtvovalni in delavni društveni člen gosp. Cinner, ki je igral mnogo klasičnih točk na klavirju ter naš vrli, simpatični tenorist, g. Orželski, ki je s svojim krepkonežnim glasom, segajočim do dna srca, zapel nekaj arij in pesmij s poljskim tekstom. Udeležba je bila prav dobra.

— Črevljarsko strokovno društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, 7. oktobra splošno vinskotrgatev v kazinskem steklenem salonu v zvezi s plesom ob 8. uri zvečer, pri kateri svira vojaška godba. Vstop župana, občinskega pisarja, jetnišničarja, viničarjev in viničaric bo ob 1/9. uri zvečer iz gostilne „pri Kroni“ po Kongresnem trgu s kmeto godbo na čelu v kazino na trgatve.

— Slovensko bralno društvo v Trzinu. Na občnem zboru tega društva je bil izvoljen sledeči odbor: gg. Lenart Klofutar predsednikom, Mihael Debelak podpredsednikom, Josip Šter tajnikom, Anton Markun blagajnikom, Josip Luzar, Karol Rueh, Josip Vidmar in Fran Zorec za odbornike.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu september 1900 je vložilo 122 strank 36581 K, dvignilo je 112 strank 28716 K 57 h., 28 strankam se je izplačalo posojil 29.902 K, denarni promet 156 244 K. 27 h.

— Cesar v Gorici. Mej drugimi je cesar v Gorici sprejel v avdijenci tudi deputacijo dež. učiteljskega društva, koja mu je izročila pozdrav in spomenico. V deputaciji so bili gg. Peertz, učitelj na nemški šoli v Gorici, Rublin italijanski mestni učitelj in Križman, nadučitelj v Dornbergu.

— Kdo je demonstriral? Tržaški „Piccolo“ poroča, da so bile te dni v furlanskem Trzinu (Monfalcone) demonstracije proti neljubim gostom iz Italije. Ker mestni redarji niso mogli demonstrantov ukrotiti, prišli so orožniki na pomoč, ki pa baje niso hoteli pomagati. Italijanski državljani so se potem obrnili do mestnega župana, naj varuje njih in njihovo narodnost, sicer da se obrnejo do italijanskega konzula. Župan se je obrnil do okrajnega glavarstva. Pri čitanju tega poročila se nam vsiljuje vsakovrstna vprašanja, zlasti kaj da delajo italijanski državljani v Trzinu, kdo da je demonstriral proti njim, Slovenci ali Lahji sami, in zakaj se je demonstriralo; ali „Piccolo“ na vse to ne da odgovora.

— Ljudska neumnost menda res ne bo nikdar izumrla, zakaj zdaj in zdaj se kaj zgodi, kar svedoči, da celo v prosvetljenih ni zatreti praznovrststva. Tako je prišla predvčerajšnjim v Trstu neka Katarina K. na policijo in zahtevala, naj takoj zapro njeno znanko Viktorijo Z, ker, da jo je ta „zacoprala“ s tem, da jej je odrezala koder las, vsled česar jo je njen ljubček še isti dan zapustil! Koder se s hudičevim ultom ljudstvo slepi, tam seveda ni čuda, da cvete tudi tako bedasto praznovrststvo.

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca septembra pričeli so v Ljubljani

izvrševati obrt in sicer: Alojzij Dolničar, Bohoričeve ulice št. 12, trgovino z mešanim blagom; Frano Adamič, Poljanska cesta št. 17, trgovsko agenturo; Amalija Češarek, Šelenburgove ulice št. 1, trgovino z manufakturnim in galanterijskim blagom; Marija Kavčič, Florijanske ulice št. 34, trgovino z žganimi opojnimi pijačami; Marija Petač, Gosposke ulice št. 5, branjevski obrt; Ant. Putrih, šolski drevored, mesarski obrt; Amalija Bitenc, Prešernove ulice št. 5, trgovino s kramarskim blagom; Frančiška Ravnikar, Mestni trg, prodajo živil; Ivan Prek, Tržaška cesta št. 28, fijakarski obrt; Barbara Uranič, Mestni trg, branjarstvo; Josip Jug, Tržaška cesta št. 27, trgovino z žganimi opojnimi pijačami; Adolf Waizen, Gradišče št. 5, prodajo moke; Josip Gradolnik, Karolinska zemlja št. 5, kuhanje žganja; Josip Bergmann, Klavnične ulice št. 1, čiščenje črev; Marjana Magister, Mestni trg, prodajo živil; Marjeta Vanino, Emonska cesta št. 17, krošnjarstvo in izdelano obleko, z volnenim in kratkim blagom. V zakup so vzele: Helena Vidali, Turjaški trg št. 1, gostilničarski in krčmarski obrt „Katoliške družbe za Kranjsko“; Kristina Schinzel, Prečne ulice št. 2, gostilničarski in krčmarski obrt Fr. Poppa; Josipina Ocvirk, Dolenjska cesta št. 4, gostilničarski in krčmarski obrt Ivana Malina. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Amalija Bischof, sv. Petra cesta št. 4, modistovski obrt in trgovino z drobnim blagom; Luka Jerina, Cesta v mestni log, črevljarski obrt; Marija Vrtnik, Miklošičeve ulice št. 34, trgovino z deželnimi pridelki; Karol Schneller, Poljanska cesta št. 13, kleparski obrt; Marija Bekš, Tržaška cesta št. 19, prodajo živil; Ivan Godec, Florijanske ulice, pekarski obrt; Ernest Hieng, Dunajska cesta št. 32, trgovino z vinom; Aleksander Götzl, Wolfve ulice št. 8, pozlatarski obrt; Ana Valentin, Dunajska cesta št. 8, modistovski obrt; Franc Belič, Konjušne ulice št. 13, podkovno kovaštvo.

— Mestna kopel. Od 23. do 29. sept. letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 672 kopeli in sicer za moške 512 (pršnih 373, kadnih 139) za ženske 160 in sicer 67 pršnih, 93 kadnih.

— V Ameriko se je odpeljal meseca septembra v ljubljanskega južnega kolo-dvora 73 oseb.

— Poneverjenje. Rozalija Kregar, gostilničarica na Sv. Martina cesti št. 36, je dala včeraj zjutraj svojemu hlapcu Francetu Trevnu 120 kron, da jih nese v hranilnico. Hlapec pa ni naročila izvršil, marveč si je vzela fijakarja in se je vozil ves dan od gostilne do gostilne in je popival za denar svoje gospodinjne. Ko ga do večera ni bilo nazaj, je Rozalija Kregar to naznaila policiji, ki je potem hlapca iskala in ga dobila v neki gostilni na Karlovski cesti, kjer je pil in plesal in se zabaval z dekleti. Stražnik mu je skalil veselje in ga odpeljal v zapor. Zapravil je bil že 36 K, drug denar se je še dobil pri njem.

— Konj ušel je včeraj zvečer hlapcu Štefanu Jeršinu v „Mestnem domu“, ko ga je na dvorišču pripregel v rešilni voz. Konj je dirjal v Streliške ulice, kjer so ga ujeli in prepeljali nazaj v „Mestni dom“.

— Anarhist? Umberto Nemeč, ki je bil pred dnevi na ljubljanskem kolodvoru prijet, ker je nosil pri sebi bodalo, je bil zaradi naprave prepovedanega orožja obsojen na tri dni zapore.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 23. do 29. septembra kaže, da je bilo novorojencev 23 (= 34.15 ‰), umrlih 19 (= 28.21 ‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 4, vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujecev 4 (= 21.05 ‰), iz zavodov 5 (= 26.3 ‰). Za infektivnimi boleznimi so oboleli, in sicer za škarlatico 3, za tifuzom (trije vojaki, bolni pripeljani z dežele v bolnico) 3, za grižo 4, za vratico 2 osebi.

— Kupce vina opozarjamo na današnji inserat bratov Horvat v Plešivici pri Jaski na Hrvatskem.

* Edvard Albert. Umrl je mož učenjak — poslednji od števila onih profesorjev medicincev, ki so priborili dunajski fakulteti svetovnoslavno ime. A on ni bil le izboren v svoji stroki, bil je vseobče izobražen velem, priboril si je vpliv v odločilnih krogih, oslavil si je ime v literaturi. Da se ga hvaležno spominjamo mi Slovenci, v to imamo mnogo povoda. Albert je bil zave-

den Slovan, zvest sin svojega češkega naroda in velik prijatelj Slovanov. Kot učitelj je vzgojil veliko število zdravnikov, in mlajša generacija slovenskih zdravnikov, ki so studirali na Dunaju, se ga gotovo hvaležno spominja kot svojega profesorja. Podpiral je rad uboge dijake, saj je sam, sin ubogih starišev, skušal revščino dijaških let. — A tudi Slovenci v obče niso pozabili, da je bil Albert član komiteta dunajskega, ki je po potresu ponesrečenim Slovincem nabral tako bogato denarno podporo. On sam je podaril 100 gld., in med svojimi tovariši profesorji nabral zelo izdatno svoto v ta namen.

Albert je bil nedosežen učitelj. Njegova predavanja so bila od vseh vedno najboljše obiskovana. Dočim so pri drugih profesorjih pogosto zevale prazne dvorane, bila je njegova — dasi največja — vedno natlačena do zadnjega kotička; po celo uro popreje so se borili za prostore za poznenci so se morali vračati — ker niso več dobili prostora. Albert je bil izboren govornik, predaval je tako jasno, da je na najpriprostejši način razložil tudi najtežje probleme, in vedel prirediti svojo snov tako zanimivo, da je čas potekel vsakemu prehitro. — Albert kot kirurg ni iznašel drznih novih operacij — kakor njegov kolega Billroth, — a imel je bistro oko za vsak napredek v svoji stroki in ga vestno uporabljal v korist svojim bolnikom Sloveči tekmeč Billroth ter njega pristaši so pričetkom nekako prezirali mladega Alberta, a s časom izginil je ves antagonizem, in govor, katerega je imel Albert pri odkritju spomenika Billrothovega v arkadah dunajskega vseučilišča, je bil gotovo najlepša proslava tega velikega mojstra. Kdor je poznal Alberta, je vedel, da mu je šla beseda od srca, kajti sovražil je vsako navidezno in prazno formalnost. Zdel se je mnogim — grob; bil je tudi v istini lahko razdražljiv in potem zabrusil v obraz marsikako besedo, ki je bila rezka in britka; a bil je izredno dobrega srca, in to so vedeli tudi dijaki ter za to potrpežljivo prenesli pri izpitih marsikako karakteristiko kandidatov, radi katere bi kakemu drugemu profesorju gotovo priredili škandal. (Konec prih.)

* Župnik — defraudant. Iz Augsburga poročajo, da je bil pri ondotnem deželnem sodišču župnik Avgustin Weber obsojen na 7 mesecev v ječo, ker je poneveril 7700 mark, katere mu je dala spraviti neka vdova. Župnik je denar porabil zase in za cerkvene potrebščine. Ko so ga dediči vdove tožili, je hotel dokazati, da mu je vdova dala denar na svobodno razpolago.

* Tatovi v Vatikanu. Iz Rima poročajo: Neznani tatovi so vdrli s ponarejenimi ključi v pisarne uprave papeževih palač in odnesli za 337 000 lir železniških obligacij in za 3000 lir zlata. Uprava je baje brzozjavno naznanila bankam številke ukradenih obligacij. Tatovi morajo biti v Vatikanu doma, ker so izvršili tatvino jako premeteno.

* Roparski napad. Iz Lvova poročajo: Kakor javljajo iz Kolomel, so v vasi Zalucze napadli kmetje s sekirami in noži gostilno nekega Siegelbracha ter umorili gostilničarja in smrtnonevarno ranili njegovo ženo in dekle.

* Grški častniki. Obristlajtnant Photopoulus in major Esrakos v Atenah prideta te dni pred vojno sodišče, ker sta pomagala uteči nekemu Theophilatosu, ki je neki banki ukradel 200 000 frankov. Tat je tast Esrakosa.

* Sprevod psa. Pred nekaterimi tedni je nekemu gospodu v Londonu poginil pes. Gospoda ni bilo doma, a poklicali so ga brzozjavno. Bil je obupan, da bi skoraj zblaznel. Dal je psu napraviti rakev, katero so peljali na lepem vozu na pasje pokopališče, za rakvijo pa so se peljali v dveh vozeh gospod in njegovi prijatelji. . . Tako sedaj ne bo možno reči več: „Poginil je kakor pes!“

* Ciklon. V okolici mesta Leipa, v Neulandu, Schönbornu, Niederliebichu in Schwocki je napravil minoli petek ciklon v petih minutah ogromno škodo. V Schönbornu je podrl pet hiš z gospodarskimi poslopji ter odnesel lesene dele daleč proč. Okoli 300 dreves je vihar populil, zlomil in odnesel. Razvaline in kupi drevja kažejo pot ciklona. Na Mühlbergu je podrt gozd 50 m široko. Pri Jägersdorfu je gozd v razdalji 1200 sežnjev kakor obrt. Ciklon se je ustavil ob nekem hribovju. Na neka-

terih krajih je kar deževalo lesenih stvari in kosov pohištva, vej i. dr. Travniki v okolici so kakor da bi jih shodila velika množica. Ciklon je bil 50 m širok. Ko se je bližal, je bilo slišati kakor bi pokale puške. Lomitev dreves, žvižganje vetra in grmenje podirajočih se dreves je bilo strašno. Nekega kmeta Försterja iz Schönborna je ciklon dvignil od tal in nesel več metrov daleč. Obležal je nezavesten.

* Kemična tovarna Fric Schulz jun., zdaj Fric Sahulz jun. delniška družba, Lipsko in Heb, je vnovič dobila visoko odlikovanje, in sicer se je tej renomirani firmi na svetovni razstavi v Parizu 1900 za njene gospodarstvene predmete, kakor Globus-snažilni ekstrakt, Globus-snažilno milo, kremenovo krečo, svetilni skrob in za druge razstavljene kemične izdelke priznala zlata svetinja.

Književnost.

— Cerkevna pesmarica za učence slovenskih ljudskih šol. Zložil in sestavil Danilo Faigelj. Opus 163. Izdaja za organiste 120 h. — Izdaja za učence 40 h. — I. zvezek. Založil dr. Fr. Sedej v Gorici. — Tisk R. Miličeve tiskarne v Ljubljani. Vsebina: I. Mašne pesmi. (2 točki). II. Obhajilne pesmi. (4 točke) — III. Marijine pesmi. (6 točk). — IV. Cerkevno leto. (9 točk). — V. Razne pesmi. (8 točk). — Te dve knjižici obsegata torej velik in prav dober izbor najprimernejših cerkvenih pesmij za mladino ljudskih šol. Ime veleuglednega glasbenika D. Faiglja, priznanega komponista in strokovnjaka - organista, je dovoljno jamstvo, da je „Cerkevna pesmarica“ skrbno, okusno in praktično sestavljena ter zato veleporabna. Naročila sprejema knjigotržec Lavoslav Schwentner v Ljubljani.

Telefonska in brzozjavna poročila.

Dunaj 4. oktobra. Ministrski predsednik Körber ima sedaj mnogo skrivnostnih konferenc. Včeraj je konferiral s Chlumeckim in z Grabmayerjem.

Dunaj 4. oktobra. V političnih krogih je vzbudil veliko veselost tarif, ki ga je razglasil Stojalowski za svojo stranko. Vsak, kdor hoče v imeni stranke kandidirati v drž. zbor, mora 300 gld. plačati; kdor hoče v deželni zbor kandidirati, mora plačati 70 gld. Vsak poslanec mora neke odstotke od dijet vplačati v blagajno stranke, a najlepše je, da mora nekaj plačati tudi tisti, ki iz stranke izstopi.

Lvov 4. oktobra. Pod predsedstvom vit. Jaworskega se je vršilo včeraj posvetovanje vseh poljskih deželnih in bivših državnih poslancev, na katerem se je sklenilo premeniti statut poljskega državnozbornskega kluba tako, da bo v prihodnje tudi klubova manjšina smela v parlamentu zastopati svoje mnenje, dočim se je doslej morala brezpogojno pokoravati večini. Minister Piętak je pri ti priliki izstopil iz demokratične stranke, ker je ta sprejeti predlog nasvetovala brez njegove vednosti.

Praga 4. oktobra. Tukaj se je radi bede zastupil zdravnik dr. Stanislav Novotny.

Petrograd 4. oktobra. Minister zunanjih del je obvestil generala Grodekova, da je princ Čing pooblaščen, se ž njim v imenu kitajske vlade pogajati radi miru.

Novi York 4. oktobra. Nemčija se umika, ker je uvidela, da sama na Kitajskem ne pride daleč. Sporočila je velesilam, da bi bila zadovoljna, ako bi Kitajska sama kaznovala tistih osem princev, ki so provzročili revolto in nasvetuje skupno postopanje v svrhu, da se dožene, če so principi res krivi, kako kazen jim prisodi kitajska oblast, in da se kazen resnično in vzpričo zastopnikov velesil izvrši. Kadar se to zgodi, naj bi se začela mirovna pogajanja.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Gabrijan, v Vipavi po gospodu Viktorju Dolencu, predsedniku jalovcev, v veseli družbi Pivčanov nabranih 6 K. — Gospod dr. Karol Schmidinger, c. kr. notar v Kamniku mesto venca na krsto umrlemu prijatelju in kolegi g. Ivanu Kačiču, c. kr. notarju v Soštanju 12 K. — Skupaj 18 K. — Živeli!

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v škoči
Loki se dobiva (321-88)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 7. Dr. pr. 1026.

Nova opera.
V petek, dné 5. oktobra 1900.
Drugikrat na slovenskem odru:
Nikola Šubič-Zrinjski.

Glasbena tragedija v 3 dejanjih (8 slikah), po drami
Th. Koern'ja napisal Hugo Badalič, uglasbil Ivan
pl. Zajc. Kapelnik g. H. Benišek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v nedeljo, 7. oktobra t. l.
Na čast tržaškim posetnikom I. slovenske umet-
niške razstave. Tretjikrat v sezoni opera:
„Nikola Šubič-Zrinjski“.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 30. septembra: Anton Mlakar, krojač,
62 let, Kopitarjeve ulice št. 2, jetika. — Rudolf
Scherl, profozov sin, 2 leti, Pred kosarno št. 4,
vnetje sopil. — Marija Renko, gostinja, 80 let, Ra-
deckega cesta št. 11, ostarelost.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 206.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
3	9. zvečer	736.6	17.0 sl.	sl. jzhod	dež	25.6 mm.
4	7. zjutraj	738.3	15.0 sl.	jzhod	dež	
	2. popoln.	740.8	14.3 sr.	svzhod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 17.4°, nor-
male: 12.5°.

Dunajska borza
dne 3. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	96.95
Skupni državni dolg v srebru	96.65
Avstrijska zlata renta	114.80
Avstrijska krona renta 4%	97.05
Ogrska zlata renta 4%	113.75
Ogrska krona renta 4%	90.60
Avstro-ogrsko bančne deonice	1698.-
Kreditne delnice	653.25
London vista	242.05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.30
50 mark	23.65
20 frankov	19.28
Italijanski bankovci	90.40
Č. kr. cekini	11.46

Izurjenega stenografa
vsprejmeta odvetnika
dr. Jos. Abram in dr. Ot. Rybář
v Trstu. (2019-2)

Učenca
sprejme takoj v svojo trgovino z mešanim
blagom
(1994-3) Josip Boncelj v Železnikih.

Kdor ima za prodati
deželnih pridelkov
kakor: (1800-13)
fižol, krompir i. t. d.
naj se obrne zaupno na podpisane, kateri pre-
jema blago v komisijon in posreduje prodajo
vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.
Alojzij Grebenc
v Trstu
ulica Torrente št. 30, 32,
pooblaščen javna tehtnica in trgovina
s prašiči in domačimi pridelki.

Prvikrat
v Ljubljani v Lattermannovem drevoredu razstavljen:
Lifka veliki historični mehanični
muzej in panoptikum
v katerem so umetniška dela modelirske umetnosti in mehanike, izdelana
v zgodovinskih in mitoloških voščenih figurah v življenski velikosti, ele-
gantno in dragoceno opremljene, kakoršne se tukaj še niso kazale.
Vsak dan odprto od 9. ure dopoldne naprej. (2039-1)
Vstopnina 30 h, vojaki do narednika in otroci 20 h.

Samostojna prodajalka
za špecerijsko trgovino se takoj vsprejme
pri (2029-2)
Ivanu Jelenc-u v Trziču.

Dobre vinske sode
različne vsebine odda takoj posamezno ali
skupno po jako nizki ceni 2040-1
Alojzij Olifčič, Stari trg pri Raketu.

Novo! Novo!
V Lattermannovem drevoredu.
Kinematograf Oeser
model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna
razsvetljevalna vpeljava.
Ostane samo še do nedelje
7. t. m. tukaj.

Zadnji novi program novodošlih slik.
Ob delavnikih ena predstava in sicer
ob 6. uri zvečer, ob nedeljah vsako
uro predstava, in sicer ob 3., 4., 5., 6.,
7. in 8. uri zvečer.

Znižane cene: I. prostor 30 kr., II. prostor
20 kr., stojišče 10 kr. (2021-4)

Gos. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein,
Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontaba. — Ob 4. uri
38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontaba.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontaba. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Ženitvena ponudba.
Krojaški mojster, star 30 let, doma
v ljubljanski okolici, 8000 K premoženja;
želi se zaradi nezadostnega znanja tem
potom poročiti s kako pošteno šiviljo
ali kuharico, ki je lepega vedenja, de-
lavna in lepe vnanjosti, z malim pre-
moženjem od 2000 — 4000 K, starost od 24
— 35 let.
Resne ponudbe do 15. oktobra
sprejema upravnistvo „Slov. Naroda“ pod
„srečna prihodnost“. (2038-1)

Trgovski pomočnik
vešč slovenskega in nemškega jezika, v
manufakturni, špecerijski in železninski
stroki izurjen, želi svojo službo premeniti.
Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod
šifro „T. P.“ poste restante Pristova
(Štajersko). (2020-2)

Zemljemerske posle
večjega ali manjšega obsega, merjenje zem-
ljišč, niveliranje in tračiranje bodi v
katerokoli svrhu, meritve posele pri nizkih
in visokih zgradbah itd. izvršuje podpisanec ter
se priporoča posebno p. n. upravnim odborom in
gg. županom, kakor tudi graščakom in zasebni-
kom. Ustne ali pismene ponudbe sprejema
Štefan Grlić Iljov, zemljemerec
v Ljubljani, Židovske ulice št. 3.
(2037-1)

**Najvišja stopnja cene-
nosti**
je dosežena, če se dobre vrste blago priporoča
po najnižjih cenah.
Mi ponujamo na primer:

Tenis flanel, jako širok . . .	20 kr.
damsko sukno, dvojno široko	30 "
modni ševiot, dvojno širok .	42 "
angleški teški noppés, 120	30 "
cm. širok	30 "
izvirni loden iz ovčje volne,	1 gl.
120—130 cm. širok	1 gl.
čisto volneni casan, dvojno	78 "
širok	78 "
srajčno sukno, meter	17 "

dalje perilo, tkano blago, platno,
preproge (2018-2)
po izredno nizkih cenah.
Z velespoštovanjem

Bratje Monath
najcenejša razpošiljalna tvrdka za
manufakturno in modno blago
v Gradcu
Jakominiplatz 19. Radetzkystrasse 2.

ENA dopisnica zadostuje, pa do-
bite na željo vzorce brez-
plačno in poštine prosto.

J. Rojina
na Sv. Petra
cesti št. 27
izdeluje
elegantno jesensko obleko
in zimsko obleko
po primerni ceni in
solidni postrežbi.
(1927-5)

Mladega (2036)
trgovskega pomočnika
izurjenega prodajalca, vsprejme tvrdka
Kham & Murnik v Ljubljani.
Izborna (1982-4)

ženska krojačica
izdeluje elegantne toalete za na cesto in
za v družbe. Zmerne cene.
Študentovske ulice št. 13, I. nadstr.

V mestni šoli, Komenskega ulice
razstavljeno sadje
prodajata za mè
Kham in Murnik, Sv. Petra cesta.
Dr. Jan.
(2035-1)

Lepo stanovanje
v II. nadstropju hiše G. Auer-jevih dedi-
čev v Wolfovih ulicah št. 12, obstoječe iz
4 sob, 1 kabineta za kopelj, 1 kabineta za
posla, s pritliklinami, se odda za novem-
berski termin za nizko ceno v najem.
Natančneje se izve v pisarni Auer-
jeve pivovarne. (2032-2)

Najfinejše
namizno surovo maslo
izvrstno (2023-4)
kuhinjsko surovo maslo
planinskega pridelka in pristno
gorenjsko kuhano maslo
se dobiva sveže v trgovini
Edmund Kavčič
Prešernove ulice nasproti glavne pošte.

Redka prilika.
Prostovoljno se proda (vsled smrti go-
spodarjeve) čedno, večje (2034-1)
mlinarsko posestvo.
Isto obsega: hišo s 4 sobami v 1.
nadstropju, spodaj mlinom s 5. kamni in
zraven gospodarskimi prostori; posebej
stope, večjo žago s cirkularom in veliko
pokrito skladišče za les, vse v prav do-
brem stanu. Pred mlinom in žago je jako
velik skladni prostor. Opozarja se na dobro
vodno moč, ugodno železnično zvezo z
Ljubljano in izvanreden promet z lesom
v ribniškem okraju. Podrobnosti pove g.
Ignac Gruntar, c. kr. notar v Ribnici.

Spretne, solidne
potovalne uradnike
(akvizitèrje)
za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sšasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.
Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošil-
ljajo pod: „akvizitèr 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1531-19)

500 hektolitrov Plešiviškega
grozdja ali mošta
grozdje po 26 K, mošt po 32 K (2041-1)
300 hektolitrov
vina iz leta 1899
po 36 do 40 K ponujata iz lastnega vinograda
brata Fran in Josip Horvat
v Plešivici, z. p. Jaska na Hrvatskem.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-18)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.